

Sygn. akt V AGa 77/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 lipca 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Wiesława Namirska
Sędziowie:	SA Irena Piotrowska (spr.) SA Grzegorz Misina

po rozpoznaniu w dniu 30 lipca 2020 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) we W.

przeciwko J. T.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 30 sierpnia 2018 r., sygn. akt XIV GC 499/17

1. oddala apelację;

2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 8.100 (osiem tysięcy sto) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSA Irena Piotrowska	SSA Wiesława Namirska	SSA Grzegorz Misina
----------------------	-----------------------	---------------------

Sygn. akt V AGa 77/19

UZASADNIENIE

Powód (...) we W. domagał się zasądzenia od pozwanego J. T. kwoty 1 644 452,29 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanego do nieruchomości położonych w S., dla których Sąd Rejonowy w (...), V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgi wieczyste numer (...), (...) i (...) oraz zwrotu kosztów procesu.

W dniu 3.10.2016r. Sąd Okręgowy w Katowicach wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, sygn. akt XIV GNC 667/16 wydanym.

Pozwany wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty domagając się oddalenia powództwa oraz zwrotu kosztów postępowania.

W kolejnym piśmie procesowym, pozwany podniósł zarzut braku legitymacji czynnej wobec niewykazania przejścia wierzytelności na powoda, a także zarzut niewykazania istnienia roszczenia, braku postawienia wierzytelności w stan wymagalności, zastosowania niedozwolonych klauzul umownych i zarzut przedawnienia roszczenia.

Powód - odpowiedzi na sprzeciw wyjaśnił, iż kredyt udzielony pozwanemu, został przewalutowany w dacie wystawienia Bankowego Tytułu Egzekucyjnego nr (...) z dnia 1 września 1998 roku, co jest zgodne z pkt 12.2 umowy kredytowej. Natomiast wysokość skapitalizowania odsetek i sposób ich rozliczenia nie ma znaczenia w przedmiotowej sprawie bowiem powód dochodzi pozwem zapłaty wyłącznie należności głównej.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Katowicach uwzględnił powództwo w całości oraz orzekł w przedmiocie kosztów procesu.

W motywach tego rozstrzygnięcia wskazano na następujące ustalenia faktyczne oraz ich ocenę prawną.

W dniu 30 września 1996 roku (...) Bank S.A. w W. zawarł z pozwanym prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą PPHU (...) J. T. Umowę odnowienia długu z tytułu Umowy Kredytowej nr (...) (zawartej w dniu 29.04.1996r. o nr (...)) w celu sfinansowania zakupu stacji paliw w kwocie 1 500 000 zł).

Umowa o odnowienie długu została aneksowana w dniu 8 stycznia 1998 r.

W dniu 1 września 1998 r. (...) Bank (...) S.A. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...), w którym wskazał zobowiązanie dłużnika J. T. w kwocie 1.739.392,88 zł stanowiącą równowartość kwoty 465.788,20 USD w przeliczeniu na złote polskie po kursie sprzedaży dewiz obowiązującym Bank w dniu 1.09.1998r., zgodnie z tabelą (...) Bank (...) S.A. nr (...) z dnia 1.09.1998r. tj. w dniu wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego.

Podano, że wymagalne należności Banku wynikają z umowy nr (...) z dnia 30.09.1996r. o kredyt inwestycyjny denominowany na dolary amerykańskie.

Na kwotę zadłużenia składają się:

- kapitał pozostający do spłaty 1 683 957,79 zł
- odsetki umowne 46 055,86 zł,
- odsetki bieżące 7250,37 zł
- odsetki karne 2128,89 zł.

Wskazano, że wierzytelność z tytułu umowy kredytu z dnia 29.04.1996r. zabezpieczona została hipoteką zwykłą w kwocie 2.000.000 zł na nieruchomości pozwanego położonej w S., dla której Sąd Rejonowy w (...) prowadzi księgę wieczystą nr (...), hipoteką przymusową do kwoty 1.739.392,88 zł ustanowioną na nieruchomości zapisanej w księdze wieczystej nr (...) oraz hipoteką przymusową do kwoty 1.739.392,88 zł ustanowioną na nieruchomości zapisanej w księdze wieczystej nr (...).

Wierzytelność nie została wyegzekwowana z nieruchomości obciążonej hipoteką.

Postanowieniem z dnia 7.10.2013r. w sprawie IX Co 1535/13 Sąd Rejonowy

w Tychach nadał bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) z dnia 1.09.1998r. wystawionemu przez (...) Bank (...) S.A. w W. klauzulę wykonalności na rzecz Banku (...) S.A. we W..

Na podstawie umowy przelewu wierzytelności z dnia 10 listopada 2015 roku powód nabył od Banku (...) S.A we W. wierzytelność wobec pozwanego.

Z przedłożonego przez powoda wyciągu z Ksiąg Rachunkowych Funduszu Sekurytyzacyjnego i Ewidencji Analitycznej nr (...) z dnia 26.08.2016r. wynika, że w dniu 10.11.2015r. Fundusz nabył od Bank (...) S.A. (poprzednio (...) Bank) wierzytelność wobec P.P.H.U. (...)T. zobowiązanie wynikające z umowy kredytu nr (...) z dnia 30.09.1996r.: należność główna 1.644.452,29 zł, odsetki 477.749,96 zł, koszty 86,39 zł. Saldo zadłużenia na dzień 26.08.2016r. wynosiło 2.122.288,64 zł.

Zaznaczono, że powód wywodzi roszczenie z umowy przelewu wierzytelności z dnia 10.11.2015r., bowiem nabył wierzytelność, której dłużnikiem jest pozwany – art. 509 § 2 k.c.

Stwierdzono, że Sąd Rejonowy w Tychach nadał klauzulę wykonalności tytułowi egzekucyjnemu nr (...) wystawionemu przez (...) Bank (...) S.A. na rzecz następcy prawnego (tu powoda), badając w tym postępowaniu skuteczność umowy przelewu wierzytelności z dnia 10.11.2015r.

Podkreślono, że pozwany nie kwestionował okoliczności zawarcia umowy o kredyt z dnia 30.09.1996r. i aneksu nr (...) z poprzednikiem prawnym powoda. Brak zatem podstaw prawnych do uznania, iż nie doszło do skutecznego przejścia uprawnień z tej umowy na powoda. Nadto podano, że na rozprawie w dniu 8 marca 2018 r. pozwany przyznał, że został mu udzielony kredyt do kwoty 1 500 000 zł i na poczet tego zobowiązania spłacił kwotę około 600 000 zł.

Wskazano, że zgodnie z treścią art. 79 ust. 2 ustawy z dnia 6.07.1982r. o księgach wieczystych i hipotece – hipoteka nie może zostać przeniesiona bez wierzytelności, którą zabezpiecza. Powód uzyskując wpis w księgach wieczystych wskazany został jako wierzyciel hipoteczny co oznacza, iż nabył wierzytelność, którą zabezpieczają hipoteki.

Stwierdzono, że powód posiada legitymację czynną do występowania w przedmiotowej sprawie.

Podniesiono, że w myśl art. 3 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece – domniemywa się, iż prawo ujawnione w księdze wieczystej jest wpisane zgodnie z rzeczywistym stanem prawnym.

Podano, że pozwany nie zawnioskował żadnych dowodów na okoliczność spłaty kredytu zabezpieczonego hipotekami, ani też nie wystąpił z pozwem o ustalenie treści księgi wieczystej, bądź o wykreślenie hipotek.

Sąd Okręgowy uznał, że do czasu zniweczenia powyższego domniemania wpisy hipoteczne za zgodne ze stanem rzeczywistym i prawnym.

Odnosząc się do zarzutu przedawnienia roszczenia wskazano na treść art. 77 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o księgach wieczystych i hipotece, zgodnie z którym przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie narusza uprawnień wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z nieruchomości obciążonej. Przepisu tego nie stosuje się do roszczeń o świadczenia uboczne. Z tej przyczyny zarzut przedawnienia roszczenia zabezpieczonego hipotekami uznano za nieskuteczny bowiem przedmiotem roszczenia powoda jest wyłącznie należność główna z umowy kredytowej. Zarzuty pozwanego dotyczące sposobu naliczania odsetek uznano za bezprzedmiotowe.

Podkreślono, że wyciąg z ksiąg bankowych powoda stanowił wyłącznie podstawę wpisu powoda jako następcy prawnego wierzyciela hipotecznego. Zgodnie z art. 194 ust. 2 ustawy z dnia 27 maja 2004 roku o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi wyciąg z ksiąg funduszu inwestycyjnego nie ma mocy prawnej dokumentu urzędowego.

Co do zarzutu nieważności umowy przelewu wierzytelności z uwagi na zawarte w niej niedozwolone klauzule umowne podano, że zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c. za niedozwolone postanowienia umowne nie można uznać postanowień

określających główne świadczenia stron, a za takie postanowienie należy uznać obowiązek zwrotu kredytu w ratach wskazanych szczegółowo w umowie. Jeżeli jednak postanowienie umowne nie wypełnia dyspozycji art. 385¹ k.c. należy mieć na uwadze zasadę swobody umów, zgodnie z którą strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współzycia społecznego.

Stwierdzono, że w przedmiotowej sprawie ukształtowanie obowiązku spłaty należności głównej nie sprzeciwiało się właściwości stosunku, ustawie ani zasadom współzycia społecznego.

Odpowiedzialność pozwanego ograniczono do nieruchomości położonych w S., dla których Sąd Rejonowy w (...), V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...), (...) i (...), a to

z uwagi na treść art. 319 k.p.c. jako, że zasądzone pozwem roszczenie wynika z odpowiedzialności pozwanego jako dłużnika rzeczowego.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. obciążając nimi w całości pozwanego jako stronę przegrywającą proces

Wobec wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty, z mocy art. 505 par. 1 k.p.c. nakaz zapłaty utracił moc.

Apelację od tego wyroku wniósł pozwany zaskarżając go w całości

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. naruszenie prawa procesowego, które miało wpływ na zapadłe w orzeczenie, tj. przepisów:

a. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 231 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny sędziowskiej, polegające na wadliwej ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego i dokonanie sprzecznych z nim ustaleń polegających na:

- przyjęciu, że umowa sprzedaży wierzytelności obejmowała wierzytelność wynikającą z udzielonego pozwanemu kredytu przez wierzyciela pierwotnego,

- naruszeniu obowiązku rozpoznania całego zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i nieuwzględnieniu zarówno podstawy umownej jak i prawnej,

- przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów i błędnym uznaniu, że powód sprostą obowiązkowi udowodnienia istnienia i wysokości zobowiązania, podczas gdy powód przedłożył jedynie dokumenty prywatne, - przyjęciu, że powód udowodnił wysokość roszczenia, podczas gdy z zebranego materiału dowodowego nie wynika w jaki sposób powód wyliczył kwotę kapitału głównego, a powód nie wnioskował w tym zakresie o przeprowadzenie dowodu z biegłego z zakresu rachunkowości,

b. art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. w zw. z art. 110 § 3 zd. 3 w zw. z art. 112 § 2 ustawy Prawo o notariacie polegające na błędnym uznaniu, że strona powodowa przedłożyła dowody na poparcie swoich twierdzeń oraz wniosków, z których wywodzi skutki prawne,

2. naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, a to:

a. art. 65 k.c. w zw. z art. 509 k.c. poprzez uznanie umowy cesji za skuteczną, w sytuacji złożenia do akt wyciągu z umowy cesji oraz załącznika, nie zawierających wszelkich elementów przedmiotowo i podmiotowo istotnych, by uznać cesję za skuteczną;

b. art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niewyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem odpowiednich przepisów prawa,

c. art. 6 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie bowiem to na powódzie ciążył obowiązek wykazania istnienia roszczenia oraz jego wysokości,

d. art. 65 k.c. w zw. z art. 89 k.c. i art. 58 k.c. poprzez jego niezastosowanie w sprawie, co doprowadziło do bezzasadnego przyjęcia, że powód złożył pozwanemu skutecznie oświadczenie o wypowiedzeniu umowy kredytu, w sytuacji gdy oświadczenie to nie znajduje się w aktach sprawy.

e. art. 381¹ k.c. – 385³ k.c. o niedozwolonych postanowieniach umownych poprzez:

błędne uznanie, że nie zachodzą żadne wątpliwości w zakresie podstaw ukształtowania zapisów umowy pierwotnej,

f. rażące naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 385¹ § 1 k.c. poprzez jego nieuwzględnienie,

g. art. 58 k.c. w zw. z art. 69 ust 1 prawa bankowego poprzez jego niezastosowanie podczas gdy zawarta umowa źródłowa tak skonstruowana nie stanowi umowy kredytu, zawiera bowiem liczne odstępstwa od definicji legalnej zawartej w prawie bankowym.

h. art. 5 k.c. poprzez jego niezastosowanie i przyznanie ochrony prawnej powodowi w zakresie wypowiedzenia umowy kredytowej co stanowiło nadużycie prawa.

Wskazując na powyższe podstawy pozwany wniósł o zmianę wyroku w całości poprzez oddalenie powództwa, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia Sądowi Okręgowemu oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego za I i II instancję według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego nie jest zasadna i dlatego nie mogła odnieść skutku.

Ustalenia faktyczne poczynione w sprawie Sąd Apelacyjny podziela i przyjmuje za podstawę dla własnych rozważań.

Zarzut przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów - nie mógł odnieść skutku. Przypomnieć wypada, że zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów wyrażoną w przepisie art. 233 § 1 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie "wszechstronnego rozważenia zebranego materiału", a zatem, jak podkreśla się w orzecznictwie, z uwzględnieniem wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, jak również wszelkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych dowodów i mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności (por. wyrok SN z dnia 17 listopada 1966 r., II CR 423/66, OSNPG 1967/5-6/21; uzasadnienie wyroku SN z dnia 24 marca 1999 r., I PKN 632/98, OSNAPiUS 2000, Nr 10, poz. 382; uzasadnienie postanowienia SN z 11 lipca 2002 r., IV CKN 1218/00; uzasadnienie postanowienia SN z dnia 18 lipca 2002 r., IV CKN 1256/00). Przyjmuje się, że moc dowodowa oznacza siłę przekonania uzyskaną przez sąd wskutek przeprowadzenia określonych środków dowodowych na potwierdzenie prawdziwości lub nieprawdziwości twierdzeń na temat okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, zaś wiarygodność decyduje o tym, czy określony środek dowodowy, ze względu na jego indywidualne cechy i obiektywne okoliczności, zasługuje na wiarę. Ramy swobodnej oceny dowodów, jak wskazuje się w judykaturze, muszą być zakreślone wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego, regułami logicznego myślenia oraz pewnego poziomu świadomości prawnej, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wając ich moc oraz wiarygodność odnosi je do pozostałego materiału dowodowego. Nadto

wskazać należy, że jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Dla skuteczności zarzutu naruszenia wyżej wymienionego przepisu nie wystarcza zatem stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. W szczególności skarżący powinien wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłuszne im je przyznając. Zwalczanie swobodnej oceny dowodów nie może, więc polegać li tylko na przedstawieniu własnej, korzystnej dla strony skarżącej wersji zdarzeń, ustaleń stanu faktycznego opartej na własnej ocenie, lecz konieczne jest przy tym posłużeniu się argumentami wyłącznie jurydycznymi i wykazywanie, że wskazane w art. 233 § 1 k.p.c. kryteria oceny wiarygodności i mocy dowodów zostały naruszone, co miało wpływ na wyrok sprawy. Samo stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości, nie jest wystarczające. W apelacji pozwany nie wskazał konkretnych nieprawidłowości w ocenie materiału dowodowego, które mogłyby skutkować ostatecznie błędnym rozstrzygnięciem. Podkreślić należy, że wbrew zarzutom zawartym w apelacji, ustalenia Sądu pierwszej instancji znajdowały uzasadnienie w zebranych w sprawie materiale dowodowym, który został poddany prawidłowej ocenie, mieszczącej się w granicach wyznaczonych dyspozycją art. 233 § 1 k.p.c. zgodnie z zasadami logiki i doświadczenia życiowego ocenił przeprowadzone w sprawie dowody i na ich podstawie wyciągnął trafne wnioski. Twierdzenia strony skarżącej, że błędne ustalenia miały polegać na przyjęciu, że umowa sprzedaży wierzytelności obejmowała wierzytelność wynikającą z udzielonego pozwanemu kredytu przez wierzyciela pierwotnego i uznaniu, że powód sprostał obowiązkowi udowodnienia istnienia i wysokości zobowiązania, podczas gdy powód przedłożył jedynie dokumenty prywatne oraz na nieprawidłowym przyjęciu, że powód udowodnił wysokość roszczenia stanowią kontynuację stanowiska prezentowanego w toku procesu jednak nie zawierają argumentacji, która mogłaby doprowadzić do podważenia prawidłowości poczynionych ustaleń faktycznych. Pozwany, kwestionując ustalenia poczynione przez Sąd Okręgowy, nie wykazał aby przeprowadzone wnioskowanie naruszało zasady logiki formalnej bądź pozostawało w sprzeczności z zasadami wiedzy lub doświadczenia życiowego Strona powodowa przedłożyła poświadczony za zgodność z oryginałem odpis umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 10 listopada 2015 r. wraz z wyciągiem z wykazu wierzytelności. Z przedmiotowego dokumentu wynika, że umowa sprzedaży wierzytelności, zawarta między Bankiem (...) S.A. i (...), obejmowała również wierzytelność pieniężną przysługującą cedentowi względem pozwanego. W treści wykazu wierzytelności wskazano dane pozwalające na identyfikację wierzytelności, to: numer umowy, datę jej zawarcia, NIP kredytobiorcy, dane o wysokości nabytego zadłużenia. W wykazie wierzytelności stanowiącym załącznik do umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 10 listopada 2015 r. oraz aneksie nr (...) uwzględniona została wierzytelność dochodzona w niniejszym postępowaniu. Umowa cesji, została zawarta w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi. Notarialne poświadczenie podpisów znajduje się także na załączonym wykazie wierzytelności.

Trafnie Sąd pierwszej instancji odwołał się do treści ujawnionych w księgach wieczystych (...), (...) i (...), z których wynika, że ujawnione w tych księgach hipoteka umowna zwykła oraz hipoteka umowna kaucyjna, zostały przeniesione na rzecz strony powodowej - (...) z siedzibą we W..

Zarzut naruszenia art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. w zw. z art. 110 § 3 zd. 3 w zw. z art. 112 § 2 ustawy Prawo o notariacie wskazujący na niewykazanie przez stronę powodową zasadności dochodzonego roszczenia – nie jest zasadny.

W toku procesu strona powodowa przedłożyła umowę odnowienia długu umowa kredytowa nr (...) o kredyt inwestycyjny powyżej 1 roku denominowany na USD z 30 września 1996 r., aneks numer (...) z dnia 8 stycznia 1998r., umowę sprzedaży wierzytelności z dnia 10 listopada 2015r. wraz z wyciągiem z załącznika oraz aneksem nr (...), potwierdzenie zapłaty ceny za nabycie puli wierzytelności, odpisy ksiąg wieczystych nr (...), (...)i (...), bankowy tytułu egzekucyjny z dnia 1 września 1998r. z klauzulami wykonalności, postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowy w Zawierciu C. M., sygn. akt KM 29/07 z dnia 6 marca 2008r. o umorzeniu egzekucji, wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego i ewidencji analitycznej nr (...) wierzyciela z dnia 26 sierpnia 2016 roku, wezwania do zapłaty z 13 lipca 2016 r. Ponadto dołączono akta spraw: Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Zawierciu C. M. KM 29/07, Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Będzinie M. K. KM 550/15, Sądu Rejonowy w Tychach I Wydział Cywilny sygn. akt I Co 496/98 i przeprowadzono dowody ze znajdujących się w tych aktach dokumentów

Jak wynika z ustaleń faktycznych poczynionych w sprawie dochodzona wierzytelność została zabezpieczona:

1. hipoteką umowną zwykłą w kwocie 2 000 000,00 złotych, ustanowioną na nieruchomości położonej w S., dla których Sąd Rejonowy w (...), V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...),
2. hipoteką przymusową do kwoty 1 739 392,88 złotych - wpis pod pozycją 8 ustanowioną na nieruchomości położonej w S., dla których Sąd Rejonowy w (...), V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...) oraz
3. hipoteką przymusową do kwoty 1 739 392,88 złotych - wpis pod pozycją 5 ustanowioną na nieruchomości położonej w S., dla których Sąd Rejonowy w B., V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...).

Bezspornym jest, że nieruchomości obciążone wskazanymi hipotekami stanowią własność pozwanego.

Bankowy tytuł egzekucyjny z dnia 1 września 1998 r., zaopatrzony w sądową klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Tychach z dnia 9 października 1998 r., sygn. akt I Co 496/08 wskazuje na wysokość zadłużenia pozwanego na dzień wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego, a to:

1. 1 683 957,79 zł - należność główna tj. pozostały do spłaty kapitał;
2. 46 055,83 zł - odsetki umowne,
3. 7 250,37 zł - odsetki bieżące,
4. 2 128,89 zł - odsetki karne;
5. dalsze odsetki ustawowe naliczane od dnia 2.09.1998 r. do dnia cesji wierzytelności.

Podkreślenia wymaga, że strona powodowa dochodzi niniejszym pozwem jedynie kwoty należnego od pozwanego kapitału w wysokości 1 644 452,29 zł.

Odmienne niż twierdzi strona skarżąca powodowy Fundusz wykazał zatem fakt udzielenia pozwanemu kredytu w określonej kwocie i na określonych zasadach oraz wysokość zaległości.

Dodatkowo należy podkreślić, że zgodnie z treścią art. 71 ustawy o księgach wieczystych i hipotece (obowiązującego w dacie dokonywania wpisu przedmiotowych hipotek) domniemanie istnienia prawa wynikające z wpisu hipoteki obejmowało, jeżeli chodzi o odpowiedzialność z nieruchomości, także wierzytelność zabezpieczoną hipoteką.

Powołany przepis zmieniał zasady rozkładu ciężaru dowodu wynikające z art. 6 k.c. Wpis hipoteki dla wierzyciela hipotecznego - jeżeli chodzi o odpowiedzialność dłużnika rzeczowego z nieruchomości - jest wystarczającą legitymacją do dochodzenia przysługującej mu wierzytelności w ten sposób zabezpieczonej.

Trafnie strona powodowa zwraca uwagę na treść wyjaśnień złożonych przez pozwanego na rozprawie w dniu 8 marca 2018 r., w których przyznał, że spłacał kredyt przez bardzo krótki okres czasu, tj. od 1996 r. do 1998 r., zaś jako jedyną podstawę oddalenia powództwa wskazywał swoje przeświadczenie o przedawnieniu dochodzonego roszczenia (k. 268 akt).

Zarzut naruszenia art. 65 k.c. w zw. z art. 509 k.c. poprzez uznanie umowy cesji za skuteczną nie zasługuje na uwzględnienie.

Jak już wyżej wskazano strona powodowa przedłożyła poświadczony za zgodność z oryginałem odpis umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 10 listopada 2015 r. wraz z wyciągiem z wykazu wierzytelności. Dokument ten potwierdza fakt zawarcia umowy sprzedaży wierzytelności między Bankiem (...) S.A. i (...), która obejmowała również wierzytelność pieniężną przysługującą cedentowi względem pozwanego. W treści wykazu wierzytelności wskazano dane pozwalające na identyfikację wierzytelności, to: numer umowy, datę jej zawarcia, NIP kredytobiorcy, dane o wysokości nabytego zadłużenia. W wykazie wierzytelności stanowiącym załącznik do umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 10 listopada 2015 r. oraz aneksie nr (...) uwzględniona została wierzytelność dochodzona w niniejszym postępowaniu. Umowa cesji, została zawarta w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi. Notarialne poświadczenie podpisów znajduje się także na załączonym wykazie wierzytelności.

Podniesiony zarzut naruszenia art. 65 k.c. w zw. z art. 89 k.c. i art. 58 k.c. wobec przyjęcia, że powód złożył pozwanemu skutecznie oświadczenie o wypowiedzeniu umowy kredytu – nie mógł odnieść skutku. Po pierwsze pozwany był uczestnikiem postępowania o nadanie sądowej klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu z dnia 1 września 1998 r. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Tychach z dnia 9 października 1998r., sygn. akt I Co 496/08 tytuł ten został zaopatrzony w sądową klauzulę wykonalności. Pozwany nie skarżył tego postanowienia. Najpóźniej zatem, doręczenie odpisu wniosku w sprawie o sygn. akt I Co 496/08 należy uznać za skuteczne wypowiedzenie umowy. W toku niniejszej sprawy pozwany wyjaśnił w czasie rozprawy w dniu 8 marca 2018 r., że „zawiadomił komornika, który prowadził postępowanie egzekucyjne o zmienia adresu zamieszkania”. Miał więc świadomość nie tylko wymagalności długu ale także prowadzonej przeciwko niemu egzekucji, również z nieruchomości.

Z uwagi na to, że pozwany jest jednocześnie dłużnikiem osobistym i dłużnikiem rzeczowym nie chroni go regulacja przewidziana w art. 78. ust. 1 i 2 ustawy o księgach wieczystych i hipotece.

Zawarty w apelacji zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. nie jest trafny.

Podkreślenia wymaga, że naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. z reguły nie ma wpływu na treść wyroku, gdyż uzasadnienie sporządzane jest po jego wydaniu. Wyjątkowo jednak, niezgodne z art. 328 § 2 k.p.c. sporządzenie uzasadnienia wyroku sądu może stanowić zasadny zarzut. Sytuacja taka mogłaby wystąpić wtedy, gdy niezachowanie wymagań konstrukcyjnych określonych w tym przepisie mogłoby czynić zasadnym zarzut naruszenia prawa materialnego przez jego zastosowanie do niedostatecznie jasno ustalonego stanu faktycznego, gdyby wady uzasadnienia uniemożliwiłyby całkowicie dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia lub nie pozwalały na jego kontrolę w toku instancji (por. wyrok SN z dnia 8 lipca 2015 r. II UK 220/14). Odmiennie niż zarzuca skarżący uzasadnienie zaskarżonego wyroku zawiera wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia oraz wyjaśnia podstawę prawną wyroku z przytoczeniem przepisów prawa. Istotnie pisemne motywy zaskarżonego wyroku są bardzo lakoniczne jednak spełniają wymogi konstrukcyjne wskazane w art. 328 § 2 k.p.c. i orzeczenie poddaje się kontroli w toku instancji.

Zarzut naruszenia art. 58 k.c. w zw. z art. 69 ust 1 prawa bankowego poprzez jego niezastosowanie - nie jest trafny.

Słusznie podnosi strona powodowa, że pojęcie umowy kredytu, określone w przepisie art. 69 ust. 1 prawa bankowego, nie zostało zmienione. Aktualne brzmienie przepisu jest identyczne z tym, jakie było przed zmianami ustawy: „Przez

umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotą środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu."

Możliwości udzielenia kredytu denominowanego, przed dniem 26 sierpnia 2011 r., należy upatrywać w przepisie art. 353¹ k.c. - „strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współzycia społecznego."

Postanowienia umowy odnowienia długu umowa kredytowa nr (...) o kredyt inwestycyjny powyżej 1 roku denominowany na USD z 30 września 1996 roku i późniejszego aneksu nr (...) mogły zatem zawierać w sobie element ryzyka kursowego i powiązać wysokość świadczeń obu stron od zmian kursu (wartości) waluty obcej - USD.

W rozpoznawanej sprawie - zgodnie z brzmieniem pkt 12.2 umowy kredytowej przewalutowanie kredytu denominowanego na złotowy nastąpić miało w dniu płatności weksla, wystawienia tytułu wykonawczego lub podjęcia przez Bank działań zmierzających do zaspokojenia z przejętych rzeczy lub praw lub rzeczy przewłaszczonych - po kursie sprzedaży dewiz z dnia płatności weksla lub wystawienia tytułu wykonawczego przez bank. Takie przewalutowanie nastąpiło w dniu 1 września 1998 r. co znalazło odzwierciedlenie w treści (...) nr (...) z dnia 1 września 1998 r. nr (...), w którym wskazano zobowiązanie dłużnika J. T. w kwocie 1.739.392,88 zł stanowiącą równowartość kwoty 465.788,20 USD w przeliczeniu na złote polskie po kursie sprzedaży dewiz obowiązującym Bank w dniu 1.09.1998r., zgodnie z tabelą (...) Bank (...) S.A. nr (...) z dnia 1.09.1998r. tj. w dniu wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego

Zarzut naruszenia art. 381¹ k.c. – 385³ k.c. nie jest zasadny.

Prawidłowo stwierdzono, że w przedmiotowej sprawie ukształtowanie obowiązku spłaty należności głównej nie sprzeciwiało się właściwości stosunku, ustawie ani zasadom współzycia społecznego

Należy zaznaczyć, że przewalutowanie nastąpiło dwa lata po zawarciu umowy kredytu. Przedmiotowy kredyt winien być spłacony w 81 miesięcznych ratach (ostatnia rata 29.09.2003r.). Kredyt ten był oprocentowany w wysokości 10% rocznie. Oprocentowanie to było bardzo atrakcyjne bowiem zgodnie z Zarządzeniem nr (...) Prezesa Narodowego Banku Polskiego z 25.01.1996r. w sprawie stopy redyskontowej weksli i oprocentowania kredytów refinansowanych stopa redyskonta weksla wynosiła wówczas 23% a oprocentowanie kredytów wahało się w granicach 26 - 27%. Wysokość udzielonego pozwanemu kredytu w dniu 30 września 1996r. wynosiła 537 153,09 USD, co na dzień 30.09.1996r. stanowiło kwotę 1 500 000 zł. W momencie wystawienia tytułu wykonawczego w dniu 1 września 1998r. pozostały kapitał do spłaty wynosił kwotę 1.683.957 PLN stanowiącą równowartość kwoty 450.943,36 USD. Oznacza to, że pozwany spłacił kapitał stanowiący równowartość 86 209,73 USD - czyli na dzień 1 września 1998r. kwotę 321 562,30 PLN. Dochodzona kwota kapitału w wysokości 1.644,452,29 nie jest zatem kwotą rażąco wygórowaną i nie narusza równowagi kontraktowej stron umowy kredytu.

Pozwany powinien był zapoznać się z treścią zawieranej umowy kredytu i jej konsekwencjami tak, jak postępują osoby dbające o własne interesy, posiadającej pewien zasób wiedzy i doświadczenia życiowego. Z uwagi na stosunkowo krótki okres wykonywania umowy kredytowej (niespełna dwa lata) nie sposób twierdzić, że w trakcie wykonywania umowy nastąpiła ponadprzeciętna zmiana okoliczności stanu faktycznego w stosunku do stanu z okresu jej zawarcia. Wzrost kursu dolara amerykańskiego w tym okresie związany był z ryzykiem walutowym, którego strony umowy powinny być świadome. Wobec tego, że strona powodowa domaga się jedynie spłaty kapitału nie można uznać, że całe ryzyko związane z zawartą umową zostało przerzucone na pozwanego. Nie doszło zatem do zachwiania równowagi ekonomicznej stosunku prawnego.

Z tych przyczyn brak także podstaw do zastosowania regulacji przewidzianej w art. 5 k.c.

Mając to wszystko na uwadze, apelacja pozwanego, jako pozbawiona uzasadnionych podstaw prawnych podlegała oddaleniu.

W tym stanie rzeczy, na podstawie art. 385 k.p.c. orzeczono, jak na wstępie.

O kosztach postępowania apelacyjnego postanowiono stosownie do brzmienia art. 98 k.p.c. - zgodnie z zasadą finansowej odpowiedzialności stron za wynik procesu. Wysokość stawki wynagrodzenia określono na podstawie w § 2 ust. 7 w związku z § 10 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 roku poz. 1800 ze zm.).

SSA Irena Piotrowska SSA Wiesława Namirska SSA Grzegorz Misina